

Hans Hansen (Rørby): Der er næppe nogen Lovgivning, der har været fulgt med saa stor Interesse i Befolkningen som Udstykningslovene og Jordlovgivningen i det hele taget, og det foreliggende Forslag danner i saa Henseende ingen Undtagelse. Udstykningen er jo ikke alene et Spørgsmaal om Landbrug; Spørgsmaalet om Adgang til Jorden har alle Dage været livsvigtigt for Befolkningen, men det er ikke alene Bøndernes og Husmændenes Børn, der er interesserede i, at det er muligt at faa Bo- og Byggeplads ude i Landdistrikterne. Alle de mange Love, der er gennemført siden 1899, er jo Udtryk for, hvor brændende dette Spørgsmaal har været. Det er mange Love, det drejer sig om; det viser sig i Forslagets § 57, hvor man har gjort op, at den Sammenarbejdning af de forskellige Love, som man her forelægger, afløser ikke mindre end 35 Love, der er gennemført siden 1899, med Tillægslove og et Utal af Lovanordninger. Spørgsmaalet drejer sig om, hvorvidt det er muligt for den Befolkning, der er født og opvokset i Landdistrikterne, at faa Plads til at bygge og bo derude, hvis den vil. Det har ikke været muligt gennem disse Love at skabe Grundlag for dette. Det skal ikke underkendes, at der er opnaaet Resultater, men taget som Helhed og stort set viser det sig, at Antallet af selvstændige Landbrug er meget lidt forøget gennem de 50 Aar siden 1899. Der er oprettet ca. 30 000 selvstændige Landbrug og givet en Del Tillægsjord, men det har ikke kunnet bevirke, at Befolkningsforøgelsen, som for hele Danmark i det samme Tidsrum har udgjort mere end 1 Million, kunde fastholdes derude; Landets Ungdom er gaaet i en bred Strøm fra Land til By i et Antal af helt op til 20 000—30 000 om Aaret, og hvad det har betydet for Samfundet i Almindelighed, behøver ikke her at understreges. Hele den Usikkerhed og alle de øvrige Virkninger, den stærke Tilstrømning har skabt i vore Byer, har været medvirkende til at nødvendiggøre Lovgivning ogsaa paa andre Omraader, f. Eks. med Hensyn til Forsørgelse.

Jeg skal ikke fordybe mig i Lovforslagets tekniske Udformning, det har de tidligere Ordførere gjort og gjort det godt; denne Udformning er gennemgaaet og kritiseret fra forskellige Sider, og det er ikke godt at vide, hvordan Forslaget vil komme til at se ud, naar det kommer tilbage fra den Udvalgsbehandling, som det sikkert efter denne første Behandling vil blive underkastet.

Der har under denne Debat været talt om de store Godsers Oprindelse. Det er jo

rigtigt, at de samlede Herregaarde eksisterede ikke i Valdemarenes eller Knud den Stores Tid, Godssamlingen skyldtes væsentligt, at Adelen fik Skattefrihed paa sin Jord, men den fik samtidig en Forpligtelse til at opretholde Landets Militærberedskab. Dette ødelagde for saa vidt, jeg kan godt sige en Grundskyldsordning i gammel Tid, og det betød, at man kom ind i et skævt Forhold. Hele denne ulykkelige Ordning bestod saa sent som til 1813. I en vanskelig Periode for vort Land, efter de store Napoleonskrige, gennemførte en stor dansk Retslærd, Jurist og Politiker, Anders Sandøe Ørsted nogle Reformers og genindførte Herremændenes Hartkornsskattepligt. Han gjorde for Resten ogsaa noget andet, der er interessant i denne Forbindelse, han nedskar Prioritetskaptalen med en Trediedel. I øvrigt er jeg enig i den Betragtning, at det kan være med tvivlsom Berettigelse man taler om gamle, velerhvervede Rettigheder med Hensyn til de store Godser.

Det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen berørte under Debatten i Gaar Spørgsmaalet om Maskinstationer og viste hen til Øst i Forbindelse med den Diskussion, der har været ført om, hvorvidt det er muligt for de smaa Brug at klare sig fremover under den Udvikling, som rimeligvis kommer, med Motorisering og nye Metoder i Driften. Jeg vil blot gøre opmærksom paa, at saa længe jeg kan huske, har vi haft Maskinstationer her i Danmark, idet Husmændene overalt i Landet har været sammen baade om Selvbøndere og Tærskværker; hele det Spørgsmaal har været løst længe, længe, for Sovjet-overhovedet eksisterede, man behøver ikke at henvise dertil, det er ikke noget nyt for os. Hvordan det vil gaa i Fremtiden, ved vi ingenting om; vi ved kun, at indtil Dato har de smaa Brug kunnet klare sig ypperligt i Konkurrencen, og der foreligger alle mulige Vidnesbyrd om, at de smaa Brug har et Udbytte pr. Arealenhed, der er omtrent 50 pCt. større end de store Brugs. Jeg tror ikke, vi behøver at frygte saa synderligt paa dette Punkt. Og vi har lært en anden Ting herhjemme med Henblik paa Motorisering og Mekanisering af Landbruget, nemlig at der er ikke det mindste i Vejen for — for at sige det klart —, at hundrede Husmænd kunde drive en Herregaard paa 1 000 Tdr. Land paa Andelsbasis og anvende alle de tekniske Hjælpemidler. Hele det Spørgsmaal eksisterer slet ikke, og vi behøver ikke at frygte derfor.

Spørgsmaalet nu og i Fremtiden er, om det er muligt at skabe en Lovgivning, saa det kan lade sig gøre paa naturlig Maade og